

openbaar ministerie
ministère public

**Parket bij het hof van beroep
te Brussel**

**Parquet près la cour d'appel
de Bruxelles**

**Auditoraat-generaal bij het
arbeidshof te Brussel**

**Auditorat général près la
cour du travail de Bruxelles**

Plechtige openingszitting van het arbeidshof te Brussel

2 september 2015

Rede uitgesproken door procureur-generaal Johan Delmulle

Audience solennelle de rentrée de la cour du travail de Bruxelles

2 septembre 2015

Discours prononcé par le procureur général Johan Delmulle

Het gerechtelijk wetboek voorziet dat de Procureur-generaal bij het Hof van beroep en bij het Arbeidshof, ter gelegenheid van de plechtige zitting, die gehouden wordt bij de opening van het nieuw gerechtelijk jaar, een rede kan houden of laten houden over een bij die gelegenheid passend onderwerp.

Dit jaar werd meester Dominique MATTHYS, advocaat en voorzitter van de Orde van Vlaamse Balies, gevraagd een uiteenzetting te geven waarbij hij als thema koos: “De betaalbaarheid van Justitie voor de rechtzoekende”.

Met uw toestemming, Mevrouw de Eerste Voorzitter, verleen ik hem graag het woord...

* * *

[uiteenzetting door meester MATTHYS

* * *

Mevrouw de Eerste Voorzitter, ik neem opnieuw het woord om te voldoen aan de bepalingen van het artikel 345 van het gerechtelijk wetboek teneinde bij de aanvang

van het nieuwe gerechtelijk jaar, u mede te delen, hoe binnen ons rechtsgebied recht werd gesproken.

Door de hoven en rechtbanken, evenals door de parketten en auditoraten, wordt jaarlijks een gedetailleerd werkingsverslag opgesteld voor het voorbije burgerlijk jaar, zodat ik er niet meer toe gehouden ben een ellenlange opsomming van cijfers en percentages te geven.

Ik zal mijn uiteenzetting dan ook beperken tot het verstrekken van enige relevante informatie met betrekking tot de werking van de arbeidsrechtbanken en de arbeidsauditoraten behorende tot ons rechtsgebied. Tevens zal ik ook even terugblikken op de werkzaamheden van het arbeidshof en het auditoraat-generaal.

1. Activités du tribunal du travail et de l'auditorat du travail de Bruxelles

Je voudrais d'abord référer à quelques événements particuliers qui se sont manifestés pendant l'année judiciaire 2014-2015.

1. La scission au niveau de l'auditorat du travail de Bruxelles a entraîné une importante difficulté en ce qui concerne le personnel administratif francophone de cet auditorat. Celui-ci compte seulement 27, 8 équivalents temps plein (ETP) pour un cadre de 45 personnes francophones.
2. En accord avec le Ministre de la Justice, un auditeur du travail adjoint faisant fonction, a été désigné. Il s'agit de Madame Danielle ADAMS.
3. Suite au dédoublement du tribunal du travail, une difficulté s'est posée pour le nouveau greffe du tribunal du travail francophone. En effet, avant le dédoublement, bon nombre de greffiers étaient néerlandophones, dont le greffier en chef et les 3 greffiers chef de service. Pour permettre au greffe francophone de fonctionner, il a fallu procéder par des délégations. Sur 30 greffiers prévus dans le cadre francophone, seuls 7 étaient nommés au moment de la scission. Pour compléter ce cadre, il y a eu un nombre important de délégations d'assistants et de collaborateurs.
4. Il y a eu une nette amélioration au niveau du délai de prise en délibéré. En avril 2014, certains délais dépassaient les 6 mois côté francophone. A la fin de l'année, les délais sont à presque 100% inférieurs à 2 mois.

En ce qui concerne les nouvelles affaires, nous constatons du côté francophone que le volume de nouvelles affaires est légèrement supérieur en matière civile (52%) qu'en

matière pénale (48%). Le nombre de nouvelles affaires civiles a augmenté par rapport à l'année dernière (hausse de 2,35%), alors que c'est l'inverse en pénal (baisse de 8,69%).

Du côté néerlandophone, le volume de nouvelles affaires est très largement supérieur en matière pénale (73% pénal contre 27% civil).

Il y a une nette amélioration à constater dans les délais de première fixation.

Dans la plupart des contentieux de la sécurité sociale du côté francophone, plus de la moitié des dossiers introduits à une audience en 2014 ont connu un délai de fixation inférieur à 8 mois.

Le délai de première fixation demeure trop long dans la matière des contrats.

Le délai de première fixation est également trop long en ONSS (Office National de Sécurité Sociale)/amendes administratives. Les remises et les nouvelles fixations sont accordées à plus de deux ans. Or, ces affaires sont liées au financement de la sécurité sociale ; elles méritent donc, et plus encore dans le contexte budgétaire actuel particulièrement difficile, d'être traitées avec diligence.

Du côté néerlandophone, le délai de première fixation est également trop long dans la matière des contrats.

En ce qui concerne les affaires clôturées, l'auditorat a, en 2014, clôturé :

- plus d'affaires civiles qu'il en a reçues (3.948 nouvelles affaires et 5.150 affaires clôturées)
- moins d'affaires pénales qu'il n'en a reçues (4.248 nouvelles affaires et 3.985 affaires clôturées).

En matière pénale, le nombre d'audiences francophones diminue d'année en année.

Il faut toutefois souligner que le nombre des audiences auxquelles devaient être fixées des affaires de droit pénal social a été fortement diminué en 2014.

L'année judiciaire a également été marquée par le « procès Cachalot », également connu comme le « procès des faux C4 » qui concerne des faits s'étendant sur une période infractionnelle particulièrement longue.

Le nombre d'audiences pénales néerlandophones a également fortement diminué .

Par ailleurs, il convient de souligner qu'en dépit de ces circonstances très difficiles, 921 dossiers pénaux ont pu être clôturés en 2014.

2. De bedrijvigheid in de arbeidsrechtbank en het arbeidsauditoraat te Leuven

Wat betreft de burgerlijke dossiers, werden ter griffie in 2014 2.592 zaken ingeschreven in de algemene rol wat een daling met 7,5% betekent ten opzichte van vorig jaar.

Het aantal uitgesproken vonnissen van de arbeidsrechtbank steeg met 1,5%. Het aantal uitgesproken beschikkingen nam toe met 11%, waarvan 3.122 (10%) met betrekking tot de procedure collectieve schuldenregeling.

Er werden 481 zaken aan het OM medegedeeld, wat neerkomt op een daling van 26,78%. Deze dalingen manifesteerden zich vooral in de dossiers ziekteverzekering, OCMW, en de dossiers personen met een handicap. Voor alle andere materies blijken de cijfers gelijke tred te houden met het gemiddelde over de laatste jaren.

Het OM zetelde in 2014 in 123 zittingen, dit zijn er 12 meer dan vorig jaar.

Er werden 754 mondelinge adviezen en 10 schriftelijke adviezen uitgebracht.

De burgerlijke dossiers worden vlot en correct afgehandeld; er is geen achterstand.

Wat de strafzaken betreft, merken we ten opzichte van 2013 een lichte stijging van het aantal inkomende processen-verbaal met 88 eenheden.

Het aantal dossiers waarin op strafgebied een eindbeslissing werd genomen, bedraagt 864 correctionele zaken en 176 politiezaken.

Dossiers met betrekking tot inbreuken op de EG-Verordeningen inzake rij- en rusttijden en het controleapparaat in het wegvervoer worden meestal afgehandeld door middel van onmiddellijke inningen of het opleggen van een minnelijke schikking.

Negen zaken werden door de politierechter gevonnist.

152 Zaken werden doorgestuurd naar de bevoegde administratie voor het opleggen van een administratieve geldboete.

Gelet op de beperkte zittingscapaciteit (10 zittingen) die door de Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg werd toegewezen, wordt vervolging door de correctionele rechtbank voorbehouden voor de meest ernstige dossiers.

De correctionele rechtbank, zetelend in sociale zaken, velde 74 vonnissen.

15 beklaagden tekenden hoger beroep aan tegen hun veroordeling door de correctionele rechtbank van Leuven.

Van de nieuw binnengekomen strafdossiers maakten er op het einde van het kalenderjaar nog slechts 32 het voorwerp uit van een lopend opsporingsonderzoek.

3. Activités du tribunal du travail et de l'auditorat du travail de Nivelles

Suite à une décision injuste prise par l'administration centrale du SPF Justice en décembre 2014, l'auditorat du travail de Nivelles a dû se séparer de 2 collaborateurs contractuels, ce qui a eu pour conséquence que l'auditorat du travail fermera en 2015 la section civile de Wavre et rapatriera les deux membres du personnel sur Nivelles.

En 2014, le tribunal du travail a reçu 3.846 nouveaux dossiers.

En 2014, les causes obligatoirement communicables à l'auditorat du travail ont représenté 647 dossiers. Il s'agit d'une augmentation de 7,1% par rapport à l'année 2013. La durée moyenne de l'information civile d'un dossier, toutes matières confondues, est de 46,3 jours, alors qu'elle était de 58,18 jours en 2013.

En 2014, l'auditorat du travail a siégé dans 88 audiences civiles, dont 8 audiences des chambres « contrat ». Il a rendu 636 avis, dont 619 avis oraux. Par rapport à 2013, cela représente une hausse de 0,9% du nombre total d'avis.

Il n'existe aucun arriéré au niveau de l'information des dossiers civils tant à la section de Nivelles qu'à la section de Wavre. Tous les avis écrits sont déposés dans le délai fixé par le tribunal.

Au pénal, l'auditorat du travail a ouvert, en 2014, 1.020 nouveaux dossiers, soit une augmentation de 128 unités par rapport à 2013 (+ 14,3%).

Au 31 décembre 2013, il subsistait 318 dossiers ouverts. Le total de dossiers traités en 2014 est donc de 1.338 unités. Sur ce total, 955 dossiers ont fait l'objet d'une décision. Par rapport à 2013, l'arriéré n'a augmenté que de 3% alors que l'input des nouveaux dossiers a lui augmenté de 14,3%.

En ce qui concerne l'activité du tribunal du travail : en comparaison avec l'année 2013, il y a eu une légère baisse du contentieux global de 0,77% par rapport à 2013 (- 30 unités).

Il ressort de l'analyse des chiffres que la légère baisse du contentieux global se focalise sur le contentieux des cotisations ONSS (Office National de la Sécurité Sociale), alors que tous les autres contentieux, à l'exception notable du contentieux « employés », ont augmenté.

Dans le cadre des causes obligatoirement communicables, 78,3% des dossiers sont fixés dans les 3 mois de la clôture de l'information civile et 90% dans les 4 mois.

En 2014, le tribunal du travail a prononcé, hors règlement collectif de dettes, 3.221 jugements et 353 jugements en règlement collectif de dettes. Le nombre de décisions en RDC a augmenté de 8% par rapport à 2013.

Les années se suivent sans se ressembler au civil. 2014 a en effet connu une légère hausse du contentieux obligatoirement communicable. Toutefois, le nombre de causes obligatoirement communicables reste inférieur à celui atteint en 2012. Dans le contexte économique actuel et aussi en raison des effets des mesures prises dans les régimes de sécurité sociale, on peut vraisemblablement prévoir qu'il y aura une augmentation du contentieux civil en 2015.

Enfin, un protocole de collaboration a été établi avec le Procureur du Roi du Brabant wallon au début de l'année 2014. Ce protocole a confirmé un ensemble de bonnes pratiques existantes entre les deux branches du ministère public. A la suite de ce protocole, l'auditorat du travail et le parquet ont établi un vade-mecum sur les saisies et les confiscations.

La réalisation de l'ensemble de ses missions par l'auditorat du travail sera bien sûr tributaire des moyens budgétaires et humains mis à sa disposition.

4. De bedrijvigheid in de arbeidsrechtbank en het arbeidsauditoraat te Halle-Vilvoorde

Het arbeidsauditoraat Halle-Vilvoorde werd met ingang van 31 maart 2014 als nieuwe instelling van het openbaar ministerie bij de Nederlandstalige arbeidsrechtbank te Brussel, opgericht bij wet van 19 juli 2012 ter hervorming van het gerechtelijk arrondissement Brussel.

Het kader bestaat uit 4 magistraten (1 arbeidsauditeur, 1 eerste substituut-arbeidsauditeur, 2 substituut-arbeidsauditeurs) en 11 administratieve leden en personeelsleden. Het magistratenkader is voltallig. 5 Franstalige magistraten uit Brussel versterken deeltijds voor een vijfde, het kader om Franse strafzaken te behandelen. De administratie draait slechts op 64% van de effectieven.

Het bijzonder reglement van de Nederlandstalige arbeidsrechtbank voorziet in 20 Kamers, waarvan enkel de Kamers arbeidsovereenkomsten, socialezekerheidsbijdragen en collectieve schuldenregeling, alsook de Vakantiekamer en het Kortgeding, de zaken van de 19 Brusselse gemeenten en de 35 gemeenten uit Halle-Vilvoorde nemen. Voor de geschillen inzake sociale zekerheid en sociale bijstand zijn er afzonderlijke kamers opgericht voor de geschillen van Halle-Vilvoorde en voor deze van Brussel.

Aangezien het arbeidsauditoraat niet over een elektronisch dossierbeheerssysteem beschikt, is het onmogelijk om een juiste opgave te doen van het aantal burgerlijke zaken en strafzaken welke bij de opsplitsing uit het arbeidsauditoraat Brussel dienen te

worden overgenomen. Het aantal over te nemen burgerlijke zaken wordt op 1.000 dossiers geschat. Het aantal over te nemen strafzaken wordt op 750 dossiers geschat.

Sinds 31 maart 2014 werden 397 nieuwe zaken over de 9 maanden van 2014 meegedeeld aan het arbeidsauditoraat Halle-Vilvoorde:

De magistraten van het arbeidsauditoraat Halle-Vilvoorde namen 61 burgerlijke zittingen waar. Op deze zittingen werden 670 zaken vastgesteld. In 460 zaken werd mondeling advies gegeven.

In de periode van 31 maart 2014 tot en met 31 december 2014 werden in het arbeidsauditoraat Halle-Vilvoorde 748 nieuwe pro-justitia's geregistreerd (717 in het Nederlands en 31 in het Frans). Slechts in 4% van het aantal strafzaken wordt voor de behandeling in het Frans gekozen. In dezelfde periode werden 654 strafzaken afgehandeld. 43% van het aantal strafzaken werd doorgestuurd naar de studiedienst van de FOD Werkgelegenheid en Sociaal Overleg met het oog op het opleggen van een administratieve geldboete. Er werd in 19 zaken gedagvaard (3%) en in 12 zaken werd een minnelijke schikking betaald (2%). Er werden 18 vonnissen (17 NL en 1 FR) uitgesproken in de correctionele rechtbank en politierechtbank van Vilvoorde. De Raadkamer werd 3 maal gevat.

Het arbeidsauditoraat Halle-Vilvoorde wil op efficiënte wijze de uitkeringsfraude, detacheringsfraude, sociale dumping en domiciliefraude aanpakken. Ook wordt bijzondere aandacht besteed aan de strijd tegen het zwartwerk en de veiligheid op de werkvloer.

5. Activiteiten van het arbeidshof en het auditoraat-generaal

In 2014 werden voor het Arbeidshof 1.198 nieuwe zaken ingeleid en werden 1.404 arresten uitgesproken. Deze cijfers wijzen op een daling van het aantal afgehandelde zaken.

De systematische vertraging van de publicatie van vacante plaatsen van magistraten had als gevolg dat het hof in 2014 gedurende 5 maanden heeft moeten functioneren met 10 i.p.v. 11 magistraten. Gezien de (nieuwe) eerste voorzitter uit het eigen korps van het hof komt, is het aantal beschikbare Franstalige magistraten, om alle zittingen te verzekeren, verminderd.

Teneinde hetzelfde ritme te kunnen aanhouden in de uitspraken om zodoende de rechtzoekenden niet te benadelen, maakt het hof inzonderheid gebruik van de horizontale mobiliteit en de solidariteit van de andere arbeidshoven. Zo hebben de collega's van de arbeidshoven van Gent en Luik in 2014 11 zittingen verzekerd.

Het valt evenwel niet te ontkennen dat de termijnen van rechtsdagbepaling zijn gestegen en hun limiet bereiken. Een andere oorzaak hiervan is dat het kader van het arbeidshof Brussel ontoereikend is, in vergelijking met de werklust. Het zijn uiteindelijk de advocaten zelf die, in toepassing van artikel 747 GW, over de termijnen van instaatstelling beslissen

Rekening houdend met de bijzondere krachtinspanningen, die door de magistraten individueel werden geleverd, met de beleidsopties die werden genomen en met de

impact van de wet gerechtelijke achterstand, maar ook gelet op de politieke beslissingen die een vertraging veroorzaken in het bekomen van een correct aantal magistraten voor het behandelen van de dossiers, zijn de huidige termijnen van rechtsdagbepaling redelijk.

Het aantal zittingen waarop het openbaar ministerie gezeteld heeft is status quo gebleven. Het heeft in 624 zaken advies uitgebracht waarvan 520 mondelinge adviezen en 104 schriftelijke adviezen.

Wat betreft het aantal nieuwe strafzaken, is er een daling vast te stellen in vergelijking met het voorbije jaar. Er werden 37 nieuwe zaken vastgesteld waarvan 20 Franstalige en 17 Nederlandstalige. Tevens werden 54 arresten uitgesproken door het Hof van beroep waarvan 30 Franstalige en 24 Nederlandstalige. Er hadden 15 zittingen van de Nederlandstalige Kamer en 15 zittingen van de Franstalige Kamer plaats. De Kamer van Inbeschuldigingstelling deed uitspraak in 7 zaken, waarvan 4 Franstalige en 3 Nederlandstalige.

Er moet rekening mee gehouden worden dat de situatie van het arbeidshof en het auditoraat-generaal te Brussel bijzonder is aangezien het een tweetalig Hof en auditoraat-generaal is en er meer complexe dossiers dan elders worden behandeld, met een grote werklast tot gevolg, en aangezien onder meer de zetel van de grote multinationals in Brussel gelegen is, wat impliceert meer internationaal procesrecht, meer internationaal privaatrecht en meer expatriates. De geschillen tussen de instellingen van sociale zekerheid onderling, zoals bijvoorbeeld mutualiteiten tegen RIZIV en dergelijke, vinden plaats te Brussel. Sociaalrechterlijke geschillen in verband met de contractuele federale ambtenaren werkend in Brussel, het personeel van

ambassades, EG, enzovoort... worden door het arbeidshof en het auditoraat-generaal te Brussel behandeld.

Wanneer op termijn het statuut en de mobiliteit van de magistraten moet worden geherwaardeerd, zal hiermee zeker rekening moeten worden gehouden.

Je vous remercie pour votre attention.

Ik dank u voor uw aandacht.

Voor de Koning vorderen wij dat het het Hof moge behagen zijn werkzaamheden voort te zetten in het kader van het gerechtelijk jaar dat heden begint.

Au nom du Roi, nous requérons qu'il plaise à la cour de poursuivre ses travaux durant l'année judiciaire qui commence.